

**Съобщение за пресата
За незабавно публикуване
Люксембург, 16 декември 2014 г.**

Инвестициите в летища, финансирани от ЕС, нямат добра икономическа ефективност, твърдят одиторите на ЕС.

Публикуван днес доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) разкрива, че инвестициите в летища, финансирани от ЕС, не са дали очакваните резултати и нямат добра икономическа ефективност. Поради липса на задоволително планиране и прогнозиране, твърдят още одиторите на ЕС, някои от финансираните летища са разположени твърде близо едно до друго, а някои от инфраструктурните елементи са несъразмерно големи за броя на самолетите и пътниците.

„Установихме, че някои летища не са рентабилни в дългосрочен план, други не се използват в достатъчна степен, а има и летища, които изобщо не се използват,“ коментира George Pufan — членът на ЕСП, отговарящ за този доклад. „Очаква се европейският въздушен трафик да се удвои до 2030 г. За да може Европа да отговори на това увеличено търсене, Комисията и държавите членки трябва да подобрят начина си на инвестиране в нашите летища, като се финансират само тези летища, които са рентабилни и за които има доказана инвестиционна нужда.“

Одиторите на ЕС разгледаха инвестиционни проекти в 20 летища — в Естония, Гърция, Италия, Полша и Испания, които са получили повече от 600 млн. евро финансиране от ЕС от 2000 до 2013 г. Одиторите установиха, че само половината от тях могат да докажат необходимост от европейски инвестиции и че финансираната инфраструктура често не се използва в достатъчна степен, като съоръжения за около 38 млн. евро не се използват изобщо.

Само половината от проверените летища са увеличили броя на пътниците си, докато за повече от половината от тях въздушното движение се е увеличило значително по-малко от прогнозираното. Например през летище Кордоба през 2013 г. са преминали по малко от 7000 пътници, докато прогнозите са били за 179 000 пътници. Освен това, повечето летища не са показали явно подобрение в обслужването на клиентите и не отчитат регионални социално-икономически ползи, като например създаване на допълнителни работни места.

Седем от летищата, предимно тези с под 100 000 пътници годишно, нямат самостоятелна финансова устойчивост и трудно могат да продължат да функционират, ако не разчитат на публично подпомагане. В Гърция например приходите на летище Кастория за периода 2005—2012 г. са в размер на 176 000 евро, докато разходите за поддържането на летището в експлоатация през същия период са в размер на 7,7 млн. евро. Одиторите заключават, че използването на публични средства за допълнителни инвестиции в размер на 16,5 млн. евро за удължаване на пистата на летище Кастория, която до момента не е била използвана от конкретния тип въздухоплователни средства, за които е изградено удължението, не може да счита за ефективно.

При повечето проверени летища одиторите констатираха закъснения в строителните дейности и пускането в експлоатация на инфраструктурните обекти, като средното закъснение е близо две години. При почти половината от летищата е отбелязан преразход на средства, което е довело до разходването на близо 100 млн. евро повече от първоначално предвиденото в съответните национални бюджети.

Одиторите установиха, че финансирането не е добре координирано на национално ниво. Например Естония, Гърция, Италия и Испания не са разполагали със стратегически дългосрочен план за развитие на летищата. Освен това, Комисията не осъществява достатъчен контрол над предоставянето на финансиране и в много случаи не разполага с информация кои летища получават финансиране и в какъв размер. Тази ситуация не ѝ позволява да получи пълна картина на всички инвестиции на ЕС за летища и ограничава възможностите ѝ да извършва мониторинг и да следи за правилното разработване и изпълнение на политиките.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата.

Пълният текст на доклада е публикуван на www.eca.europa.eu.

ECA Press

Damijan Fišer - Press Officer — служител в пресслужбата

12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg

Тел.: (+352) 439845410 М: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Бележки към издателите:

Специалните доклади на ЕСП се публикуват през цялата година. Те представят констатациите от целеви одити на специфични области от бюджета на ЕС или теми, свързани с управлението.

Специалният доклад (№ 21/2014), озаглавен „**Финансираната от ЕС летищна инфраструктура не е постигнала добра икономическа ефективност**“ прави анализ на финансираните от ЕС инвестиции в летищна инфраструктура и разглежда въпроса за това дали е съществувала доказана нужда от извършване на тези инвестиции, дали строителните дейности са завършени навреме и в рамките на определения бюджет и дали се използва изцяло новопостроената (или модернизираната) инфраструктура. Проведеният от май 2013 г. до октомври 2014 г. одит провери също дали инвестициите са довели до увеличаване на броя на пътниците и дали е подобро обслужването на клиентите, както и дали получените финансиране летища са финансово устойчиви.

ЕС е отпуснал около 4,5 млрд. евро за летищна инфраструктура за програмните периоди от 2000 до 2013 г. чрез ЕФРР, КФ и Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T). ЕФРР и КФ са предоставили повече от 2,8 млрд. евро, 75 % от които са инвестирани в Гърция, Италия, Полша и Испания.

Одитът се фокусира върху 20 летища в ЕС, финансирани от ЕС, в пет държави членки (две летища в Естония, три в Гърция, пет в Италия, две в Полша и осем в Испания). Тези летища са получили финансиране от ЕС в размер на общо 666 млн. евро за програмните периоди 2000—2006 г. и 2007—2013 г. от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд (КФ), от които бяха одитирани 460 млн. евро.

Закljučения на одиторите на ЕС

Инвестициите в летища, финансирани от ЕС, нямат добра икономическа ефективност. Финансирани са прекалено много летища (които често са разположени близо едно до друго) и в много случаи финансираните от ЕС инфраструктурни елементи са били несъразмерно големи. Само половината от одитираните летища са успели да увеличат броя на пътниците си, а подобрения в обслужването не могат да бъдат доказани или не са измерени.

Препоръки на одиторите на ЕС

- През програмния период 2014—2020 г. **Комисията** трябва да следи за това държавите членки да финансират летищна инфраструктура със средства на ЕС само за летища, които са финансово жизнеспособни и за които нуждата от инвестиции е надлежно оценена и аргументирана. Това следва да бъде включено в процедурата за одобрение и мониторинг от страна на Комисията на оперативните програми.
- **Държавите членки** следва да разполагат с последователни регионални, национални и наднационални планове за развитие на летищата, за да се избегне изграждането на свръхкапацитет, припокриването и липсата на координация при извършването на инвестиции в летищна инфраструктура.

В своите отговори, приложени към настоящия доклад, Комисията уверява, че е събрала ценни поуки от този опит. В резултат на това тя е въвела коренно различен подход към законодателството в тази област за програмния период 2014—2020 г.